

Senter for
omsorgsforskning
S Ø R

Samhandling i praksis

Inspirasjon mot 2015

Utviklingssentrene – roller, organisering og oppgaver

Kathrine Cappelen

Senter for
omsorgsforskning
S Ø R

Aftenposten 04.11.2010

«Før lå pasientene tre uker på sykehus til utredning. Vi må i langt større grad sende spesialistene som skal utrede og gi behandling ut til folk, sier Larsen. For 30 år siden var det 24000 sykehussenger i Norge. Nå er tallet 13000. Det skal ytterligere reduseres, tror Larsen. I stedet vil nye behandlingstilbud og sengeenheter etableres i kommunene, ikke minst i kjølvannet av samhandlingsreformen som overfører viktige helseoppgaver til kommunene». Bjørn Inge Larsen

BAKGRUNN

Meldingen presenterer fremtidens omsorgsutfordringer og skisser fem strategier i møte med dem:

- kvalitetsutvikling, forskning og planlegging
- kapasitet og kompetanseheving
- samhandling og medisinsk oppfølging
- aktiv omsorg
- partnerskap med familie og lokalsamfunn

Senter for
omsorgsforskning
S Ø R

STRATEGIENE OPERASJONALISERES GJENNOM

Omsorgsplan 2015

og videre ..

St.meld. 47 (2008-2009) **Samhandlingsreformen**

St.meld. nr. 47

(2008-2009)

Samhandlingsreformen

Rett behandling – på rett sted – til rett tid

University of Agder

Telemark University College

Hva er så sammenhengen mellom Omsorgsplan 2015 og Samhandlingsreformen ?

- Omsorgsplan: Utbygging av 12 000 omsorgsplasser innen 2015
- ✓ Samhandlingsreformen foreslår etablering av bo- og behandlingstilbud i kommunene (før, istedenfor og etter sykehusbehandling)

- Omsorgsplan: 12 000 nye årsverk 2008- 2015 (tillegg til 10 000) kompetanseheving for de ansatte, sikre en større faglig bredde.
- ✓ Samhandlingsreformen vil sikre en faglig styrking av kommunehelsetjenesten, flere faggrupper og større fagmiljøer

- Omsorgsplan: Tiltak for bedre medisinske oppfølging og styrke legetjenesten, herunder lokal norm- 40 % økning av leger i sykehjem
- ✓ Samhandlingsreformen foreslår å styrke legetjenesten i kommunene og øke innsatsen overfor prioriterte grupper

- Omsorgsplan: Styrke dagaktivitetstilbud og økt aktiv omsorg
- ✓ Samhandlingsreformen skal styrke forebygging og tidlig intervensjon

Senter for
omsorgsforskning
S Ø R

KOMPETANSELØFTET 2015 (overtar etter rekrutteringsplanen)

Omsorgsplan 2015

Tilskudd gjennom Fylkesmannen (sentral rolle)

- opplæring til helsefagarbeider som voksenopplæring
- fagskoleutdanning innen helse- og sosialfag
- desentraliserte høgskolestudier
- videreutdanninger for høgskoleutdannede

Undervisningssykehjem i hvert fylke

Senter for
omsorgsforskning
SØR

UNDERVISNINGSSYKEHJEMMENE

skal bidra til økt kvalitet i den kommunale omsorgen gjennom å :

- være et ressurscenter for fagutvikling, forskning og kompetanseutvikling innen kommunale pleie- og omsorgstjenester og initiere og iverksette utviklingstiltak
- formidle og spe ny kunnskap
- utvikle gode læringsmiljøer for studenter/elever

Undervisningssykehjem først konkretisert gjennom
Geriatriprogrammet i 1996 (ISV)

Hovedundervisningssykehjem i regionene med
satelittundervisningssykehjem i fylkene

Etablering av SENTRENE FOR OMSORGSFORSKNING (2005 – 2008)

Disse skal ha som overordnet mål å styrke **praksisnær forskning**, i betydningen **kommuneorientert**, innen omsorgsfeltet. En sentral oppgave vil er å drive kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og nettverksbygging overfor kommunene i regionene

Senter for omsorgsforskning – Sør – etablert i 2008 som ett av fem regionale sentre i Norge («gamle helseregionene»)

St.melding 25 hevder at omsorgsforskningen ” kan bidra til å løfte omsorgstjenestenes status i helsetjenesten og skape faglig interesse for pasientgrupper med lav prioritet, noe som er særdeles viktig i rekrutteringssammenheng”

Senter for
omsorgsforskning
S Ø R

FORVENTNINGER

Det er en forventning om at omsorgsforskningen skal få betydning for utviklingen **lokalt** – både for den kommunale omsorgstjenesten og for utdanningen i helse- og sosialfagene (Barstad, 2008)

Senter for
omsorgsforskning
S Ø R

UNDERVISNINGSHJEMMETJENESTENE

- blir etablert etter modell av undervisningssykehjemmene i alle fylker i løpet av 2009 (etter søknad)
- skal styrke praksisnær forskning og skape gode læringsmiljøer
- skal samarbeide tett med undervisningssykehjemmene
- er et ledd i nasjonal satsning på fagutvikling i helse- og omsorgstjenestene – **hjemmetjenestene omfatter et mangfold av brukergrupper**
- **Hovedundervisningssykehjemmet i Sør – Sogndalen** – en pilot der både sykehjem og hjemmetjenester inngikk fra starten

GRUNNLAGET ER LAGT FOR EN VIDEREUTVIKLING TIL UTVIKLINGSENTRENE

En **målrettet nasjonal satsning** på **Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester**, tidligere Undervisningssykehjem og Undervisningshjemmetjenester

En styrking av det lokale arbeidet knyttet til kunnskap og kvalitet som pågår innenfor pleie-og omsorgssektoren

Fokus rettet mot **alle brukergrupper innen pleie- og omsorg** (hver tredje mottaker av hjemmetjenester er under 67 år, tilveksten særlig stor blant brukere under 50 år)

Utviklingssentrene skal rustes til å bli **pådrivere** i eget fylke (hovedmål)

Kommunale utfordringer og prioriteringer fram mot 2015, (Fremtidens omsorgsbilde, Disch og Vetvik, 2009)

Utfordringene	Meget stor utfordring	Stor utfordring	Nokså stor utfordring	Liten utfordring	Sum i prosent	N
De nye brukerne	43	37	17	3	100	231
Eldre	34	40	22	4	100	231
Tilgang på omsorgsyttere	46	38	16	1	100	231
Samhandling	23	46	23	9	101	230
Aktiv omsorg	21	49	26	4	100	229

Senter for
omsorgsforskning
S Ø R

UTVIKLINGSENTRENE'S ROLLE OG OPPGAVE

pådriver for:

- Fag- og tjenesteutvikling innen lokalt og nasjonalt definerte satsningsområder
- **Videreutvikling av praksistilbudet til elever, lærlinger og studenter**
- Kompetanseutvikling hos ansatte
- Tilrettelegge for forskning og utviklingsprosjekter i helse- og omsorgstjenestene

-En videreføring og videreutvikling av dagens rolle og oppgaver?

Senter for
omsorgsforskning
S Ø R

UTVIKLINGSENTRENE

- Forankring i relevant kommunalt organ
- Samarbeidsavtaler med aktuelle helseforetak, utdannings- og forskningsinstitusjoner
- Kvalitetssystem som oppfyller kravene til helselovgivningen
- **Kompetanse og kvalitet til veiledning av elever, studenter og lærlinger**
- **Godkjent praksissted for elever og studenter for ulike fagområder**

Senter for
omsorgsforskning
S Ø R

MÅL MOT 2015

- **PÅDRIVER FOR FAG- OG TJENESTEUTVIKLING MOT 2015**
- **PÅDRIVER FOR VIDEREUTVIKLING AV PRAKSISTILBUDET TIL ELEVER, LÆRLINGER OG STUDENTER**
- **PÅDRIVER FOR KOMPETANSEUTVIKLING HOS ANSATTE**
- **TILRETTELEGGER FOR FORSKNING**

Mye av dette arbeidet pågår alt i dag blant annet gjennom interkommunalt samarbeid og samarbeid med helseforetak utdanningssektor .Jmf dagens konferanse

Senter for
omsorgsforskning
S Ø R

ORGANISERING

Vertskommunene er hovedansvarlige for utviklingssentrene, to (flere) i hvert fylke fordelt på ulike kommuner

Utviklingssentrene bør fortsatt sørge for å opprette rådgivende organer sammensatt av aktuelle samarbeidspartnere, jmf. Dagens modell med styringsråd (kommune, Fylkesmann, Utdanningsinstitusjoner, helseforetak, tillitsvalgte)

Inngå egne samarbeidsavtaler :

- **Høgskoler og universitet**
- **Helseforetak**
- **Andre kommuner som grunnlag for interkommunalt samarbeid**

Senter for
omsorgsforskning
S Ø R

Sentrene for omsorgsforskningens rolle opp mot utviklingssentrene

- tilby samarbeidsavtaler med alle utviklingssentrene i sin region
- arrangere samlinger for utviklingssentrene i sin region
- yte bistand til forsknings- og utviklingsprosjekter
- veiledning
- kompetanseutvikling

- *Være en aktiv samarbeidspartner
(hovedundervisningssykehjemmet representert i styringgruppen)*

UTFORDRINGER

- Høye faglige ambisjoner krever kompetanseoppbygging
 - Viktig å **bygge videre på alt det arbeidet som pågår** ved dagens undervisningssykehjem /undervisningshjemmetjenester og nasjonale kompetansesentre
 - **Finansiering ?**
 - **Koordinering**
 - Videreutvikling av interkommunale fagnettverk
- Kan Sentrene for omsorgsforskning tenkes å ha et tydeligere koordineringsansvar regionalt? (er alt i gang i Sør)
- overfor alle utviklingsssentrene i regionen
 - opp mot oppdragsgiver (Helsedirektorat og HOD)